

*Trích “Cảm Ứng - Âm Chất Giác thể
- Công Quả cách - Tinh thể ngộ Chân”*

CÔNG QUẢ CÁCH

Nguyên bản: Của Ông Mạch Quốc Thoại
– Ở chùa ông Tân Uyên - Biên Hòa – Đồng Nai
Cư sĩ Trảng Bàn ấn tổng năm 1925

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU.....	4
LỜI TỰ CÔNG-QUÁ-CÁCH.....	10
ĐIỀU-LỆ CÔNG-QUÁ-CÁCH.....	19
CÔNG CÁCH.....	22
QUÁ CÁCH.....	34
Lời văn ngăn lòng dục của Đức-Văn-Xương Đế-Quân	49
12 điều cấm Phù-Hựu Đế-Quân	54
Sách đạo-kinh nói về những đồ như uế đừng để gần bếp..	56
Đời xưa thầy Thạch-Thiên-Cơ nói	57
Lời-khuyên-đời của Ông Lữ-động-Tân.....	57
ÔNG HỨA-CHƠN-QUÂN RĂN ĐỜI	58

LỜI NÓI ĐẦU

“*Công quá cách*” là “*Những cuốn sổ ghi công – lỗi*”. *Công Quá Cách* là một dạng bảng tự kiểm hàng ngày. *Thiện ngôn thiện hành* (lời lành việc tốt) được xem là công và được ghi vào công cách; *Ác ngôn ác hành* (lời ác việc ác) được xem là quá và được ghi vào quá cách (chữ “*quá*” nghĩa là «*sai lầm, tội lỗi*»).

Lời tựa của Thái Vi Tiên Quân *Công Quá Cách* viết: «*Tu Chân chi sĩ, minh thư nhật nguyệt, tự ký công quá, tự tri công quá đa quả*» (Người tu chân mỗi ngày mỗi tháng phải ghi rõ công và tội của mình để tự biết công và tội ấy nhiều hay ít). Cũng theo lời tựa này, đời Kim (1115-1234) năm Đại Định Tân Mão (1171) (triều vua Thế Tông), một đạo sĩ tên là Hựu Huyền Tử đã mộng du tử phủ (cung trời, cung tiên), triều lễ Thái Vi Tiên Quân và nhận lĩnh yếu chỉ *Công Quá Cách*; khi tỉnh mộng, chấp bút viết thành sách này (Trích *Thiện thư* của Lê Anh Minh)

Trong cuốn *Liễu Phàm Tứ* (hay *Bốn điều khuyên dạy* của tiên sinh Viên Liễu Phàm Huán (1535- 1609)-thời nhà Minh), kể lại câu chuyện của chính cuộc đời của Tiên sinh Viên Liễu Phàm cho con cháu: Ông đã cải tạo được vận mệnh của mình, từ một người đã được Khổng tiên sinh đoán định số mạng công danh đỗ đạt không cao, không con trai nối dõi, năm 53 tuổi thì chết. Ông được Vân Cốc thiền sư dạy cho cách

chuyên đổi số mạng, ông chân thực làm và ông đã cải tạo được vận mạng của mình: Ông đỗ tiến sĩ vào hiệu Vạn lịch thứ 14, có con trai là Thiên Khải, thọ 74 tuổi. Ông đã được Vân Cốc Thiên sư đưa cho cuốn “Công quá cách này” bảo ông ghi hết những điều đã làm trong ngày; thiện thì được điểm, ác thì trừ điểm, để quyết tâm sửa đổi. Ông đã chuyển họa thành phúc, cải tạo được vận mệnh của mình. Qua đó nêu rõ tính xác thực của lý nhân quả, khuyên người phải biết sợ sệt tránh xa những việc xấu ác và nỗ lực làm thiện.

“...Cho nên vào thời nhà Minh, “Công quá cách” rất phổ biến. Chúng tôi từ trên lịch sử xem thấy, vĩ nhân có thành tựu rất nhiều, đều là đã từng dùng phương pháp “Công quá cách” để kiểm điểm lỗi lầm của mình.

Công quá cách, hiện tại tại ở Đài Loan và Hương Cảng cũng rất lưu thông, nên có thể tìm thấy. Chúng tôi trong quá khứ cũng đã từng in ấn rất nhiều. Mỗi ngày đều đánh dấu, việc tốt đã làm trong ngày tôi tự mình đánh dấu. Mỗi ngày sai sót đã tạo, phản tỉnh lỗi sai, sai cũng đánh dấu vào. So sánh thiện ác, tôi ngày hôm nay đến cuối cùng là thiện nhiều hay ác nhiều? Thời gian đầu tôi làm, nhất định là thiện ác lẫn lộn, có khả năng là ác nhiều hơn thiện, cảnh giác của bản thân liền tăng cao. Ngày ngày đều chân thật nỗ lực sửa sai, hi vọng đến một ngày, một khi mở công quá cách ra đều là thuần thiện không ác, thì bạn đã thành

công rồi....” (Trích Liễu Phàm Tứ Huấn Giảng giải – Chủ giảng: Lão Pháp sư Tịnh Không).

Công quá cách có rất nhiều chủng loại, tương truyền Phạm Trọng Yêm (989-1052)¹ và Tô Tuân² (1009-1066) luôn có cuốn “Công Quá cách” theo bên mình.

Nhận thấy cuốn “Công quá cách” này quá quan trọng cho xã hội cũng như cho các đồng tu học Phật, chúng tôi đã mạo muội biên tập lại cuốn “Công quá cách” trên cơ sở cuốn “Cảm Ứng – Âm Chất Giác thế - Công Quá cách - Tinh thể ngộ Chân” (Nguyên bản: Của Ông Mạch Quốc Thoại – Ở chùa ông Tân Uyên (Biên Hòa), do Cư sĩ Trảng Bàng Ấn Tống – Nhà xuất bản Xưa và Nay - Sài gòn năm 1925) để cúng dường những người hữu duyên, giúp cho liên hữu xa gần trong quá trình tu tập sao cho có thể chuyển họa thành phước, cải tạo vận mệnh của mình, đồng thời cũng góp phần hướng tới gia đình hạnh phúc, xã hội hài hòa tốt đẹp, an định, thế giới hòa bình, tạo nền tảng vững chắc cho việc thành tựu đạo quả.

---

¹ **Phạm Trọng Yêm**, tiếng Trung: 范仲淹, (989 - 1052), tự **Hy Văn**, thụy **Văn Chánh**, là một nhà chính trị, nhà văn, nhà quân sự, nhà giáo dục thời Bắc Tống. Ông là người huyện Ngô, Tô Châu (nay thuộc Tô Châu, Giang Tô).

² **Tô Tuân** (chữ Hán: 蘇洵, 1009-1066), hiệu: **Lão Tuyên** là quan nhà Tống, và là nhà văn đứng trong hàng tám nhà văn lớn ^[1] thời Đường-Tống trong lịch sử văn học Trung Quốc.

Trong quá trình biên tập, do bản văn xuất bản từ năm 1925 nên có một số từ ngữ hơi khó hiểu, trúc trắc chúng tôi vẫn để nguyên bản, đồng thời phần chú thích cuối là do ban biên tập sưu tầm. Do trình độ nông cạn, học vấn thấp kém, chắc chắn không thể tránh được sai sót. Kính mong các liên hữu xa gần đóng góp ý kiến, chúng tôi xin tri ân và chân thành sửa đổi để lần tái bản sau được tốt hơn.

Nhóm gia giới đệ tử đạo tràng 1108

thành tâm cúng dường

Hà Nội tháng 1/2017

LỜI TỰ CÔNG-QUÁ-CÁCH

*Tựa này của Quan-Đế³-ⁱ giản bút tại Kinh-Đô,
niên hiệu vua Gia-Khánh năm thứ 6⁴*

Quan-Thánh-Đế-Quân dạy rằng:

“Nguyên xưa ta là dân lành thời Đại-Hán, may gặp chúa thánh, kết nghĩa tại vườn-đào; thề trừ tội gian nhà Hán, đánh Ngô, phạt Ngụy, quyết đem về nhà Hán (cho) họ Lưu. Không dè thiên-hạ chia ba, trong lòng tráng sĩ chưa toại, ta bị vây tuyệt lương tại Mạch-thành, cháu ta là

---

³ Quan Thánh Đế Quân tức Quan Vũ, tự là Vân Trường (160-220). Ông là người đứng đầu trong Ngũ Hổ Tướng của Lưu Bị và là anh em kết nghĩa với Lưu Bị, Trương Phi. Sau khi Lưu Bị tiến quân vào Tây Thục và dựng nên nhà Thục Hán thì cục diện Trung Quốc hình thành thế thiên hạ chia ba: bao gồm Bắc Ngụy (đứng đầu là Tào Tháo), Đông Ngô (đứng đầu là Tôn Quyền) và Tây Thục (đứng đầu là Lưu Bị. Năm 219, tướng Đông Ngô là Lữ Mông đem quân đánh úp Kinh Châu. Quan Vũ thua trận chạy ra Mạch Thành và cầu cứu Lưu Phong (con nuôi Lưu Bị). Tuy nhiên Lưu Phong không đem quân ứng cứu, vậy nên Quan Vũ bị Lữ Mông bắt được và giết hại. Lưu Bị biết tin đem 70 vạn quân đánh Đông Ngô báo thù cho Quan Vũ. Tuy nhiên Lưu Bị mắc mưu của Lục Tốn bị thất bại đem tàn quân về Bạch Đế thành và mất tại Bạch Đế thành.

⁴ **Thanh Nhân Tông** (chữ Hán: 清仁宗, 13 tháng 11 năm 1760 – 2 tháng 9 năm 1820), hay còn gọi **Gia Khánh Đế** (嘉慶帝), là hoàng đế thứ 7 của nhà Thanh trong lịch sử Trung Quốc Mãn Châu, cai trị từ năm 1796 đến năm 1820.

Lưu-Phong không ứng tiếp, nên Kinh-Châu thất thủ, bởi mắc kế của tiểu-nhơn là Lữ-Môn, thiệt là khó từ tội ấy. Sau nhờ ơn anh rộng lượng, đã không chấp, lại hưng binh phạt Ngô mà báo cừ. Cũng vì nghĩa tôi em mới bị thất, rồi về thành Bạch-Đế mà băng. Chiếm cứ một cõi Tây-Thục mà thôi, thật chưa thỏa nguyện. Nhớ tới việc cũ hổ-thẹn vô cùng, nhưng bởi khí số trời đã định, nên khó nổi giúp nhau.

Sau ta hiển thánh đã lâu, vâng Thượng-Đế cầm quyền trong thế-giới. Ngày kia ta tuần vãn đến tỉnh Giang-Nam, thấy lòng người càng ngày càng lung, phong tục càng ngày càng tệ. Ta động lòng thương đời, vi phạm luật Trời rất nặng, cũng bởi chưa hiểu thiên-luật, nên không biết mà cử kiên (kiêng cử). Thấy vậy ta bèn tâu với Thượng-Đế, xin cho Phù-Hựu Đế-quân là Lữ-Động-Tânⁱⁱ chép cuốn luật phước tội, là Công-Quá-Cách, gián bút cho đời biết điều gì được mấy lành và điều gì bị mấy tội mà giữ mình. Ta cũng có bổ thêm một hai điều, cho kẻ ngoan-ngạnh chừa lỗi (cải ác tùng thiện). Không dè có kẻ đại-ác, chê Công-Quá-Cách là sự trái, không tin sự tội phước. Thiệt rất uổng công chúng ta quá!

Hôm trước, nhằm ngày rằm tháng tư, ta đến châu đức Thái - Thượng Đạo - Tổ⁵, các thần tiên cũng có đến nữa, rồi qua phó hội nơi cung Diêu-Tri, ăn yến tại cung Tây-Vương-Mẫu. Có ông Lữ-Động-Tân với chư Tiên, đều trách đời không tin Công-Quá-Cách. Ta với các vị Thần Thánh, đều thờ ra mà thôi, chớ hết chỗ nói nữa.

Nay gặp diệp Ngô-khả-Sur, với Châu-đại-Luận, hai người có lòng thành thỉnh Tiên, chánh ý cầu ta gián bút (gián cơ) nên ta phải xuống cất nghĩa một lần nữa, cho rành sự tích Công-Quá-Cách. Hỡi ôi! Lòng người tập sự dữ (làm dữ) đã quen, thiệt không kẻ xiết.

1. Không ngay, không thảo, chẳng nghĩa, chẳng nhơn (nhân từ).

2. Không sợ oai trời, chẳng kiêng người lớn, không vâng lời của Thánh Hiền.

3. Mở miệng thì nói những chuyện không có, gọi là sự mới nghe;

4. Luận bàn sự nữ-sắc, gọi là sự khoái lạc;

---

⁵ Đức Thái Thượng Đạo Tổ còn có danh xưng Đức Thái Thượng Lão Quân hay Đức Lão Tử

5. Bợ nhà giàu không dám nói tên;
6. Khinh người hiền xánh - khốe mà kiêu ngạo. Bờn quen tánh xác xược;
7. Ý của mà hành hung; Khi có việc cầu người thì lạy gằn sói trán.
8. Bạ hữu mình nghèo thì lơ-lảng, làm mặt lạ không ngó tới nhau;
9. Đương lúc có của thì lo sắm sửa cho huê - mỹ, không biết lo đến ngày sau.
10. Ganh hiền, ghét ngổ, cứ bới lông tìm vết mà chê người.
11. Cười nhà nghèo, mà bợ kẻ giàu, không biết hổ thẹn, ít ai biết sửa mình mà chừa thói ấy.
12. Tuy mặt người nhưng lòng chẳng phải là người, vậy mà ai nói tới thì giận.
13. Đám ma mà dùng nhạc cho vui;
14. Gặp chuyện ăn mừng thì bày ra hát xướng, gọi là trả lễ cho linh-thần. Thần Thánh đâu có ham vui mà làm cho tôn của phàm dân? Vả lại bày sự nhơ nhớp trước mặt Thánh Thần, ấy là cầu tội chớ không phải là cầu phước.

15. Cũng như làm chay mà lại sát sanh, bày thịt thú vật trước mặt Phật, là chuốc lấy tội cho mình;

16. Xô giàng (?) làm cho người đập đồ ăn, thì là làm cho thêm tổn đức, chớ có phước chi. Bày nhiều đều lãng phí, mới sanh ra sự khó nghèo.

Kinh Minh-Thánh ta đã cấm sát sanh, kinh Giác-Thế ta đã bảo phóng sanh. Ta nào hưởng loại súc-vật mà cúng tế? Ấy là cãi lời ta dạy, bày ra ăn uống, lại đổ tiếng cho ta, cũng chẳng khác bày hát xướng cho Thần coi đó. Khắc bạc (Ác nghiệt) bất nhân mà muốn giàu bền sao đặng? Không biết cần kiệm thì làm sao nên tiêu phú? Xa-xỉ lãng phí thì giàu phải trở ra nghèo, vì hủy của Trời, nên mau hết lộc, nếu hết lộc thì phải chết.

17. Có làm lỗi không chịu chừa cải, lại kiếm có mà nói cho qua, chớ chẳng chịu cho người sửa quấy.

18. Làm dữ lại khoe tài giỏi, ai có can gián thì lại giận hờn.

19. Xui gây gỗ kiện thưa mà kiếm lợi;

20. Lo với chỗ quyền thế, như cáo mượn oai cợn mà hại người.

21. Lòng độc như loài rắn, rết chẳng grom đao, bút độc như ong, hại người thêm nhúc nhối;

22. Lại phân bì người đời trước, bàn luận việc xưa nay, khoe việc văn chương, hay đặt điều trên hoa gheo nguyệt.

23. Gặp việc thì lui chân sợ chết; bình thường thì khoe miệng đặng câu danh.

24. Ở quấy với bằng hữu lại đổ lỗi lỗi cho người.

25. Miệng nói ngọt như đường, lời giao ước chẳng đặng bao lâu mà đã phụ.

26. Chuyện nhỏ mọn không đáng giận, cũng lo kể báo thù.

27. Khoe mình sánh với người xưa, nghe lời luận có nhiều điều kẻ vạch;

28. Khoe mình sánh với người hiền trước, xét ra thì lòng quyết hại chúng mà lợi mình.

29. Vì sự lợi mà quên cha mẹ, có của nhiều mà không kể đến anh em.

30. Mỏ nhọn như chim gõ-kiến, hay nói thị phi;

31. Miệng độc như đuôi ong bầu, hay bày châm chích.

32. Thường năm con ta tâu (hàng năm còn tấu trình ta) về sự xin xăm:

Nhiều kẻ hỏi chuyện ruộng vườn, chuyện nhà cửa, sự công danh, sự tài lợi, chớ không ai hỏi chuyện quả báo và tội phước của mình.

Mỗi tháng Châu - Thương trình về sự hứa nguyện: Nhiều kẻ hứa cúng áo, cúng liễn, cúng dầu, lập chùa miếu, chớ không ai nguyện in kinh cho thiên hạ.

33. Lòng người gian dối, tập tục xấu đã thành, cứ làm sự dữ dư muôn ngàn kẻ đà không xiết. Dầu lấy hết nước biển, nước sông Huỳnh-Hà mà rửa cũng không sạch được.

Nay ta sẵn lòng đến đây là vì việc ấy. Rất đỗi ta còn ngồi đây, mà chúng nó cũng nhỏ to bàn luận, nếu ta đi rồi, chắc chúng nó sẽ bài bác chớ chẳng không. Mấy thừa mà biết ăn năn đặng sửa mình cho chánh. Song ta chẳng nỡ đãi

người như cầm thú, nên không ngại mỗi miệng mà nói dai, gắng nói hết lời cho người đời tỉnh lại, ví như ngọn đèn gần tắt, mà cũng nhán lại một cái rồi mới tắt luôn.

Bởi ta theo lòng Trời rộng dung mà đợi người chữa lỗi, cũng như lòng vua thánh khóc kẻ có tội, mà khuyên những người sau. Thiết nói một câu mà sa một giọt lụy. Lòng ta thương bá tánh vô cùng, khá sớm hồi tâm, như kẻ làm hàng bỏ dao thọc huyết, rồi tu lâu cũng có lẽ thành Phật được. Mau gãm lại, như vén mây ngút thì thấy trời xanh. Ta nói ra càng động lòng, người nghe qua nên tạc dạ, nếu thấy lời này mà không học, thiết kẻ cừ-khôi, nếu nghe lời ta mà không vâng theo thì là người liều mạng. Rất đời sãi xưa giảng kinh Phật, cục đá cũng gặt đầu, lẽ nào người mà không bằng đá. Dầu lòng độc ác, mà nghe lời lành thì cũng động chút lương tâm, nếu chẳng ăn năn, thì chịu tội sao cho nổi?

Phải sửa! Phải sửa! Sửa cho ra thể con người.

Phải suy! Phải suy! Suy cho ra sự lỗi.

Ba mươi khoan nói lành nói dữ, cũng như thuốc đắng trị bệnh người đời; Mấy ngàn câu dạy thảo dạy ngay, thiết là luận nghiêm, định phần thưởng phạt. Người trí cao thì gọi là sự thường, kẻ ít học phải giữ làm là luật. Kẽ thông đạo lý, không cần phân sự họa phước với quỷ thần. Muốn sửa lòng dân, nên phải giảng việc dữ lành và báo ứng.

Nếu ai vâng theo Công-Quá-Cách được một năm, thì được phước gia bội, đặng mười năm thì thêm một kỉ⁶, khỏi bị ôn dịch, cầu gì được nấy.

Nếu không tin mà kiêu ngạo, thì sẽ bị lửa trời, lửa đất, lửa người đốt liền và roi sắt, roi vàng, roi người áp tới. Chết rồi đầu thai ra súc vật, không được trở lại làm người, chùng ấy ăn năn sao kịp.

Đội trời, đạp đất thì phải cải dữ làm lành, đừng liều mạng hủy mình, để tới đâu hay tới đó. Như vậy thì ta mừng cho, chớ khá quên lời dặn.

---

⁶ Kỉ -12 năm

ĐIỀU - LỆ CÔNG - QUÁ - CÁCH

Những kẻ mới thấy Công-quá-Cách, biết ăn năn chừa lỗi, chịu giữ theo đây, thì tội trước được tha, kể từ về sau mới tính lỗi.

Ai muốn giữ theo Công-quá-Cách, thì sắm một bản sổ, mỗi ngày xét mình coi đặng (được) mấy lành và mấy lỗi, rồi ghi vào sổ. Cuối tháng cộng lành và lỗi lại trừ, còn dư thì ghi dưới tháng ấy. Rồi qua tháng khác cũng làm như tháng trước.

Song phải lấy lẽ công bình mà ghi, chớ khá lấy lòng tư mà dung tội cho mình, việc lành và việc dữ cũng ghi cho thiệt, chớ đừng có bỏ qua. Như vậy thì tháng đầu lỗi nhiều lành ít, lần lần lành lỗi bằng nhau, lâu lâu thì nhiều lành ít lỗi. Tới hết lỗi, thì thiện căn đã thâm rồi, (nhiều rồi) tự nhiên gặp phước. Nếu lâu năm lành được nhiều, sau thác có Thần Tiên rước hồn. Chớ như làm lỗi thì ghi, ghi rồi, làm lỗi nữa, không biết chừa lỗi, thiệt là ghi tội thêm cho mình đó.

MỤC-LỤC

TAM THIÊN (3 điều lành)

Ý thiện: 56 điều   (Lòng lành: 56 điều)

Ngữ thiện: 39 điều   (Nói lành: 39 điều)

Hành thiện: 72 điều   (Làm lành: 72 điều)

TAM ÁC (3 điều ác)

Ý ác: 59 điều   (Lòng dữ: 59 điều)

Ngữ ác: 57 điều   (Nói dữ: 57 điều)

Hành ác: 120 điều   (Làm dữ: 120 điều)

CÔNG CÁCH

	ĐIỀU LÀNH	CÔNG
I	Ý NGHĨ THIỆN	
1	Trong lòng thanh tịnh, không tính một mảy việc quấy, mỗi ngày	10
2	Trong lòng không quên cha mẹ, hết lòng yêu kính, mỗi ngày	10
3	Hằng tính việc làm phước cho người, mỗi ngày	10
4	Vui vẻ không giận hờn, mỗi ngày	10
5	Hằng tưởng lời Thánh Hiền, trong lòng xét nét mà ở, mỗi ngày	10
6	Làm việc chi, cũng tưởng như có Trời, Đất, Quỉ, Thần soi xét,	1
-	Mỗi ngày	1
-	Mỗi việc	1
7	Cải ác từng thiện, răn lòng không dám phạm nữa	1000
8	Nghe người nói sự tục tĩu (trây trúa mà chẳng động lòng)	5
9	Thấy gái tốt mà chẳng động lòng	50
10	Nghe người nói phải, thấy làm phải, mà biết mền trọng	1
11	Nghe người nói dữ, thấy làm dữ, mà biết răn lòng	1

12	Nhớ ơn người, hăng lo báo đáp	3
13	Người (nhờ) cậy giúp sự phải, mình hết lòng lo giúp	10
14	Đương cơn giận, mà biết dần lòng	10
15	Đương vui mừng khoái-lạc, mà biết răn bớt	3
16	Lúc giàu sang mà cam lòng đạm bạc	5
17	Lúc khó hèn mà không phàn nàn than thở, mỗi ngày	1
18	Người ở vô lễ với mình mà không chấp, mỗi việc	10
19	Người toan mưu lẩn mình, mà không lòng tranh cự, mỗi việc	10
20	Lỡ mịch lòng người, mình tính giải-lã (hóa giải) cho (người) hết giận	10
21	Trong lòng bất bình, (nhưng cố) nghĩ cho ra lỗi mình mà bỏ qua	10
22	Thấy người rủi ro, mình đem lòng cảm thương	1
23	Thấy người gặp sự may-thắng, mà mừng giùm	3
24	Thấy người tài cao, mà lòng mình kính phục	1
25	Thấy người đói khó đem lòng thương xót	1

	Nếu cứu giúp, thì tùy theo tiền nhiều ít mà tính lành	
26	Thấy người siêng-sấn, mệt nhọc, mà thương	5
27	Thấy người quê mùa làm lỗi, mà lòng không khinh khi	1
-	Nếu thiệt tình dạy giùm, chỉ vẽ	10
28	Thấy người có của quý báu, mà không ước về mình	1
29	Thấy người giàu sang, không lòng tham mến	10
30	Không sợ đỡ đàng cây thế (có thể cầu thân được mà không màng)	30
31	Thấy người suy sụp mà không lòng khinh dễ	50
32	Tuy nghèo khó mà không biến ra sự (sai) quấy, mỗi ngày	1
33	Dầu túng lắm cũng không tính sự gian trá mà đỡ gạt	30
34	Thấy người tuổi tác, thông thái, thì đem lòng cung kính	3
35	Thấy người có đức hạnh, thì đem lòng tôn kính	5
36	Thấy đứa ngu dốt ở vô lễ mà chẳng giận	3
37	Thấy người cố thực mà không ghét	1

38	Nghe người nói không gốc (nói huyên) mà chẳng chê	1
39	Thấy người ở phải, lòng hằng trông Trời thưởng phước	5
40	Thấy người ở quấy, hằng sợ sẽ bị họa	10
41	Nghe người làm sự lành, mà không nghi đồn huyên	1
42	Nghe người làm sự dữ, mà chưa tin	5
43	Bị nạn chẳng giận	10÷50
44	Bị người chê bai mà không cãi lẽ	10÷50
45	Chịu lỗi thế cho người (ép mình gánh lỗi)	10÷100
46	Nhượng phần phải cho người. Nhượng người hơn mình	10÷100
47	Ngồi một mình, kiêng nể như có khách quý mỗi ngày	10
48	Tính làm việc phải thì sẵn tới, không hồ nghi chi tiết	5
49	Ngồi không thì hay xét tội mình	5
50	Nghe một lời nói trái tai mình, mà dằn (lòng) được	5÷50
51	Tuy người khen mình, mà mình biết răn lòng xét nét	5
52	Tuy người bợ đỡ, mình càng khiêm nhường	5

53	Thói đời hay đưa theo ngọn gió, mình chẳng chấp làm chi	1
54	Trọn một ngày không nói xằng-xớm, không hờn giận	1
55	Tôi tớ đáng giận mà không giận	1

II	KHẨU THIỆN	CÔNG
1	Can gián khuyên giải cho khỏi việc hại người	10÷100
2	Khuyên dạy một người nên đức hạnh	200
3	Khuyên một người cải ác tùng thiện,	
-	Người thường	30
-	Học trò	100
-	Quan	300
4	Khuyên dạy 1 người cần kiệm, siêng làm mà tiện-tặng	100
5	Khuyên những kẻ đánh bạc, chơi điểm, ghiền, xài lớn, hời tâm đượ	100
6	Khuyên một người bỏ bài-bạc	50
7	Khuyên một người thôi chơi điểm và hết ghiền	50
8	Khuyên một người đừng phá thai	200
9	Khuyên một người đừng giết con (ũ con)	500

10	Khuyên một người sống sao cho có hiếu	
-	Nó chẳng nghe mình	10
-	Nó nghe theo mình	100
-	Nó chừa bất hiếu luôn	1000
11	Khuyên một người hòa thuận với anh em	
-	Nó không nghe	10
-	Nó hồi tâm luôn luôn	1000
12	Khuyên dạy thân thích bà con hòa thuận	100
13	Khuyên kẻ săn bắn, làm hàng, chài lưới bắt cá	
-	Nó không nghe mình	10
-	Nó giải nghiệp (nó được 1000), mình được	100
14	Cắt nghĩa cho một người khỏi hàm oan	50÷200
15	Khoe một người lành	1÷5
16	Che đậy một sự tội lỗi của người	10÷50
17	Khuyên một người thôi kiện	10÷50
18	Khuyên một người thôi đánh lộn	5
19	Khuyên một người hết giận	3
	Ba điều nói trên đó, nếu việc bà con của nó với nhau, thì lành bằng hai	

20	Khuyên mấy người bạo tánh nóng nảy, đổi tánh hiền hòa	
-	Nếu không nghe mình	1
-	Nghe lời mình	10
-	Chừa tánh nết, mình đặng	50
21	Gặp người thì nói việc phải và lòng ngay dạ thẳng, mỗi việc	10
22	Nếu khuyên người ở được như vậy	100
23	Khuyên bà con của người hòa thuận với nhau	50
24	Nói một lời có đức hạnh	100
25	Tiền cử một người có đức	50÷100
26	Can kẻ làm việc quấy	5÷50
27	Lấy lời phải mà dạy vợ, con, em, tôi tớ	
-	Mỗi ngày	1
-	Mỗi việc	1
28	Chuyện gì người chẳng biết mà mình dạy giùm	5÷50
29	Người ta hỏi (thăm) thì nói ngay chẳng giấu	1÷5
30	Người ta hỏi thăm đường, chỉ cho rành	1
31	Không nói dối, (nói láo) nói quấy, mỗi ngày	5

32	Làm thính, mỗi ngày	3
33	Khuyên người đừng nói sự đàn bà hư, thất tiết, tục tũ	20
34	Thấy người chê bai Thánh Hiền, thì lấy nghĩa lý mà giải	10
35	Thấy ai nói chuyện lỗi của người, thì mình khuyên can	3
36	Gặp người mà giảng một việc quá báo, một việc	1
37	Đặt sách khuyên thiện, khuyên người làm lành, 1 câu	1
38	Dạy người biết trị nhà, giữ mình, mỗi việc	1
39	Thấy người lo sợ thì kiếm lời khuyên giải	1

III	HÀNH THIỆN	CÔNG
1	Lập các sở cứu giúp người, như nhà thương thí, trường học, thí sở, thí lúa, cơm, cháo, thuốc, giúp một người	1
2	Lợi ích cho 1 người	1
3	Cứu mạng người không tội	500
4	Người muốn phá tiết đàn-bà mà mình can	500
-	Nếu con gái, cô vãi, người chồng chết, bảo hộ cho các kẻ ấy	1000

5	Kẻ già không con, có sức cưới vợ hầu cho khỏi tuyệt tự	500
6	Xí được của rơi mà cho lại y số	50÷500
7	Khắc bản kinh mà thí cho người	100÷500
8	Chịu tiền in mà thí, mỗi cuốn	1
9	Cứu một người khỏi bán vợ con	300
10	Cắm sách nói tục tĩu, dâm loạn, hoặc vẽ hình tục, thuốc trắng	200
	Nếu mình làm ra, biết ăn năn mà đốt đi, bỏ đi, không bày nữa	1000
11	Dạy người học hay; Dạy người đức hạnh; Dạy người làm nên nhà	200
12	Cưới vợ cho đứa mồ côi	200
13	Lập tự cho một người vô hậu	100
14	Cha mẹ hậu đãi ai, mình cũng hậu đãi	100
15	Cứu một người khỏi đày	100
16	Khóc một người có tiết nghĩa, mà làm gương cho đời	100
17	Làm cầu, đắp lộ	100
18	Giúp một người lưu lạc được về xứ sở	100
19	Lúa gạo bán rẻ, mỗi 100 đồng điều	1
20	Bày đầu làm sự lành, như cất nhà mát cho bộ hành nghỉ nắng đụt (trú) mưa. Đưa đồ thí; Thí cháo; Thí trà; Lượm giấy chữ; Phóng sanh	10÷100

21	Thấy người hiệp đáp kẻ góa bụa, mồ côi mà bình vực	50
22	Chôn một thầy vô chủ	50
23	Đốt giấy nợ cho người nghèo	10÷100 0
24	Giúp một người được sự tử tế	10÷100
25	Đày tớ gái đúng tuổi thì gả nó	50
26	Cứu một người khỏi bị đánh khảo	30
27	Nuôi một người bệnh tới mạnh	30
28	Khoe một người có đức hạnh mà làm gương	10÷30
29	Thí một cách huyết mà chôn người	20
30	Dùng phương phép, thuốc men, cứu một người bệnh nặng	20
31	Thí một khuôn hàng (một cái hòm)	20
32	Người sở cậy mình (nhờ cậy mình) việc phải, hết sức giúp nên, mỗi việc	10
33	Tôi-tớ ăn cắp nhỏ mọn, hoặc làm lỗi mà bỏ qua	10
34	Đào một cái ao, một cái giếng	10
35	Bảo hộ một người hiền lành	10
36	Thí trà, nước, nước gừng, mỗi ngày	10
37	Thí cháo, mỗi người	1
38	Chôn cát đũa tôi-tớ cho tử tế	10

39	Trả ơn một người	5÷50
40	Bỏ qua một người cừ oán	5÷50
41	Cứu một người nguy cấp	5÷50
42	Không nở thừa dịp người nghèo ngặt mà mua đồ rẻ	5÷50
43	Tôi-tớ đáng tội mà tha, lại khuyên dạy nữa	5÷50
44	Cứu một mạng trâu, chó, ngựa	5÷50
45	Gần thầy hay bạn lành, mỗi ngày	8
46	Bổ thí cho kẻ cô-cút, già bệnh, tật nguyên, mỗi người	3
47	Cứu một mạng dê, heo, gà, vịt, ngỗng, vân vân, một mạng	3
48	Cho kẻ đói ăn một bữa	1
49	Cho kẻ khác nước uống một lần	1
50	Cứu một mạng chim, cá, trùng, kiến, vân vân, một mạng	1
51	Cho người quần áo trong cơn gấp	1
52	Đỡ việc nặng cho người	1
53	Thí thuốc cho người uống, mỗi lần	1
54	Ăn chay không sát-sanh, mỗi ngày	1
55	Ăn cực (không hủy của), mỗi ngày	1
56	Thắp đèn thí, mỗi đêm	1
57	Thí đồ che mưa cho một người	1

58	Tiệc gạo lúa, không hủy hoại, mỗi lần	1
59	Cơm rớt dưới đất dơ mà lượm lên, mỗi hột	1
-	Nếu rửa sạch mà ăn, mỗi hột	10
60	Lượm giấy chữ nho mà đốt, đem đổ tro xuống sông, mỗi miếng	1
61	Cho sãi, hoặc ăn mày, hoặc người lỡ đường, ăn một bữa	10
62	Biết xét sự lao khổ cho kẻ dưới tay	1
63	Bán rẻ, mỗi ngày	1
64	Dắt kẻ già, bệnh, tật nguyên, đi qua cầu, đường có lợi, đường xe	1
65	Đắp đường, sửa lộ, mỗi thước	1
66	Xây thêm lộ, mỗi thước	1
67	Mượn đồ của người, biết cung dưỡng, và trả y kỳ (đúng hạn)	1
68	Giữ gìn một món đồ cho người khỏi hư	1
69	Chép một khoản quả báo, hoặc lời khuyên mỗi điều	1
70	Lượm chông gai và miếng sành ở giữa lộ mà bỏ đi, mỗi lần	1
71	Chôn thú vật chết, mỗi lần	1
72	Thầy chùa, thầy pháp, thầy thuốc, thầy dạy học:	

-	Khuyên một người làm lành	1
-	Khuyên thảo với cha mẹ, thương kính anh chị	2
73	Không đổ nước sôi xuống đất, e chết trùng và kiến, mỗi lần	1

QUÁ CÁCH

	ĐIỀU ÁC	TỘI
I.	Ý ÁC	
1	Khi (khinh) Trời	1000
2	Khi (khinh) Vua	1000
3	Khi (khinh) ông bà, cha mẹ	1000
4	Nghi cha mẹ thương đũa nhiều đũa ít mà hờn mát	1000
5	Tuy nuôi cha mẹ nhưng mệt nhọc mà oán, hoặc là kêu và trể nải, làm cho cha mẹ ưu phiền, mỗi việc	500
6	Bạc đãi những người (của) cha mẹ mình yêu mến	500
7	Vì của mà ganh ghét anh em	500
8	Vì tranh gia tài sanh kiện thưa	1000
9	Mong lòng hại người	100 ÷1.000
10	Bày mưu kế mà khinh phép công (phép nước)	50÷500

11	Biết lỗi mà không chịu, kiếm có chữa mình hoài	10÷ 100
12	Ý tài ý tận, muốn làm gì thì làm, không kể phải quấy, cũng bị tội như trên vậy.	10÷100
13	Gọi mình là phải, ai nói phải cũng không nghe, cũng bị tội như trên vậy.	10÷100
14	Cha mẹ dạy phải, miệng "dạ" mà lòng không "vâng" mỗi việc	500
15	Cúng tế ông bà, mà không lòng thành kính	10
16	Không nhường kẻ lớn	50
17	Cảm ơn người mà không lo trả	50
-	Ồn trọng	100
18	Vay mượn không đặng (được), lại thù oán người	50
19	Thiếu nợ không lo trả, người đòi lại giận	50
20	Nghe nói lành thời biết phải, giây lâu bỏ qua không chịu cố	50
21	Tính làm lành làm phước, không bao lâu trễ nải bỏ qua	50
22	Vừa lúa đợi giá cao, nhà nghèo đói mua không bán	50÷500
23	Ngó thấy của người thì muốn lấy	30

24	Thấy sắc tốt thì muốn cho đặng (được)	30
25	Thấy người may mắn thì ganh-ghét	30
26	Thấy người rủi ro thì khoái ý	30
27	Chưa biết mặt người, chưa thấy việc quấy của người mà chê bai	30
28	Tài mình còn sút kém mà ngạo kẻ hơn mình	30
29	Té thần mà không lòng cung kính	30
30	Thấy sát sanh mà khoái ý	20
31	Nghèo khổ mà trách Trời, oán người, mỗi việc	10
32	Ý giàu sang mà làm kiêu làm thái, mỗi việc	10
33	Tính sự dâm loạn, sự tham, sự ganh ghét, sự dối đời, mỗi ngày	10
34	Hay giận, hay nóng, hay bất bình, toan mưu độc, mỗi ngày	10
35	Làm biếng, mỗi ngày	10
36	Nghe người có làm việc lành mà không tin	10
37	Lòng háo thắng, hay ganh ghét	10
38	Mong lòng hại người cho lợi mình	10
39	Trong lòng muốn lãnh của cho, mà nói hơi từ chối	1÷10

40	Lòng biết thua người, mà ngoài nói gượng không nhường	1÷10
41	Lòng biết người áy lỗi, mà ngoài bợ đỡ a dua	10
42	Mình tính không phải, mà giận người không nghe lời	10
43	Ao ước sự quá bôn phận	10
44	Người nói phải, song trái tai thì giận	10
45	Ghét người tu niệm	5
46	Giận lây	10
47	Nghe lời vợ, không xét phải quấy	3
48	Học thua người mà không hổ thẹn, không gắng công, mỗi ngày	1
49	Dè (khinh) người, không dè dặt, kiêu ngạo, khinh khi, mỗi việc	1
50	Việc nhỏ mà giận to, mỗi việc	1
51	Không phải chuyện mình mà giận dữ, mỗi việc	1
-	Nếu trái lẽ, mỗi việc	2
52	Chuyện qua rồi còn cố mãi; Sự chưa tới mà tính hoài, mỗi việc	1
53	Mơ ước sự không có, mỗi việc	1
54	Không biết thương kẻ dưới tay đối lạnh và lao khổ, mỗi ngày	1

55	Thấy người ăn cực khổ (hảm hút) mà chê thàm	1
56	Thấy người vụng về và dốt nát mà khinh thàm	1
57	Thấy người mạnh ăn mà ghét	1

II.	NGŨ ÁC	TỘI
1	Nói hỗn với cha mẹ, ông bà, mỗi lời	1000
2	Chê lời nói của Thánh-Hiền, mỗi lời	1000
3	Nói sự lỗi của cha mẹ	500
4	Đặt điều nói cho một người đờn-bà mất tiết	500
-	Nếu vì lời huyễn ấy, làm cho vợ chồng rã rời, hoặc sanh tử	1000
5	Nói vô, nói ra cho anh em người xa nhau	500
6	Cha mẹ làm việc lành thì cản, mỗi việc	100
7	Xuôi (sui) cha mẹ làm dữ, mỗi việc	100
8	Bươi móc sự (riêng) tư của người	10÷100
9	Nói thêm sự lỗi cho người	10÷100
10	Nói xúc phạm cô-bác và thầy	500
11	Nói dối với ông bà cha mẹ, mỗi lần	50
12	Chê bai Thánh-Hiền	50
13	Chê bai Phật, Tiên và Thần	50

14	Mắng mừa, chửi gió, trách lạnh, trách nực (nóng), nói vô lễ	50
15	Rình chuyện tư của người	5÷50
16	Xuôi (Sui) người làm quấy	5÷ 50
17	Nói láo một chuyện	5÷50
18	Nói sự lỗi của người lớn (bề trên) mình	30
19	Chọc gái	30
20	Nói chơi tới Thánh Hiền, Tiên, Phật	30
21	Kêu ngạo câu (trong) kinh sách	30
22	Chữa lỗi cho mình, không biết ăn năn chừa cải	30
23	Chê kinh sách	30
24	Ngạo một người	30
25	Nói xúc phạm tới ông bà cha mẹ người	30
26	Người không lỗi mà bới lông tìm vết	30
27	Chê bai việc Triều-đình (việc chánh)	20
28	Mắng nhiếc trước mặt người, không dung (đến) thể diện	20
29	Bà con nghèo không nhìn tới	20
30	Nói biếm nhẽ (châm biếm) người (nói quanh, nói xa)	10
31	Khinh dể quan sở tại	10
32	Nói chuyện tục tĩu, chửi thề	10
-	Nếu có trước mặt trẻ nhỏ	20

33	Nói lời độc ác cho người nhúc nhối xồn xang	10
34	Nói dị-đoan trái lẽ	10
35	Lấy sự trái lẽ mà sỉ nhục người, gọi là mình phải	10
36	Nói lỗi người mà không xét mình, như hợm cờ bạc, chê bợm rượu	10
37	Nghe lời nói gian mà chê đê người phải	10
38	Người nói làm lỗi, nói hoài không thôi	10
39	Nói một lời tổn đức (thất đức)	10
40	Mắng người	5
41	Nói xúc phạm người	5
42	Nói đi nói lại không nhượng một lời	5
43	Nói xàm, nói bậy	5
44	Nói bót một sự phải của người	5
45	Nói một sự quấy của người	5
46	Đặt một chuyện huyền hoặc	5÷50
47	Nghe chưa chắc, đã lưu truyền và dị nghị	5÷50
48	Nói chơi độc, biếm-nhẽ (châm biếm) nặng nề	5
49	Say rượu, nói hõn hào, vô lễ, không sợ	5

50	Không biết cử kiên (nói không kiêng kị ai)	5
51	Nói hành (mắng lén người)	3
52	Sau lưng hay bàn luận sự quấy của người	1
-	Nếu về sự thể diện	2
53	Nói trây (bừa) một lời	1
54	Khinh dể kẻ không biết (kẻ quê-mùa)	1
55	Diễn-cợt kẻ khờ, người thiệt-thà	1
56	Mắng nhiếc ăn mày	1÷2
57	Khoe tài giỏi (khoe mình)	1
58	Bán-rao sự kín buồng-the của người (sự tư-tình)	100

III	HÀNH ÁC	TỘI
1	Nghịch với ông bà cha mẹ, mỗi việc	1000
2	Làm cho một người đàn-bà, con gái thất tiết	1000
3	Rủ quyến một người hư nét, theo tửu, sắc, cờ-bạc, hút-xách	1000
4	Làm cho một người chết	1000
5	Làm cho một người tuyệt tự	1000
6	Bán mọi đi làm điếm	1000
7	Giết một đứa con	1000

8	Đốt nhà, mỗi cái	500
9	Chiếm đoạt ruộng đất, hoặc gia sản của người, mỗi món	500
10	Cưới đàn bà góa (chết chồng) hoặc cô vãi	500
11	Thả con cháu ra làm dữ	500
12	Đào một cái mả người hay là một cái thây người	500
13	Giành huyết mả tốt, một cái	500
-	Nếu của người thân với mình	1000
14	Gian dâm kẻ hèn hạ, hoặc gái đã thất tiết	300
15	Phá thai một lần	300
	Vì tư tình mà phá thai	600
16	Hay dùng bóng sắc, làm cho tôi trai tớ gái sanh sự	300
17	Ém đối (chôn bùa yểm) hại người, hoặc truyền nghề ấy, mỗi lần	300
18	Rủ quyến một người chơi điếm	300
19	Rủ quyến một người đánh bạc	300
20	Làm cho một người tán gia bại sản	300
21	Phá cuộc mả, hay là cuộc nhà ở của người	300
22	Làm cho một người mất sở làm ăn	300

23	Xui một người kiện	300
-	Nếu vì vụ kiện ấy mà hai đàng thiệt hại	600
24	Phá vợ chồng người	300
25	Dụ dỗ một người làm quấy	300
26	Chê bai một người đức hạnh	50÷500
27	Thả tội-tớ ra làm dữ	300
28	Làm cho một người phải bán vợ	300
29	Đề cho vợ lớn hiếp vợ bé và tội-tớ	300
-	Làm cho đến liêu mình	1000
30	Làm cho một người mất chức (mất sở làm)	200
31	Hủy kẻ tu hành (hoặc làm cho phải thôi tu)	200
32	Mọi gái cầm ở lớn tuổi quá, mà không chịu gả lấy chồng	200
33	Làm vàng giả, đồ nữ trang giả, bạc giả	200
-	Nếu vì của giả ấy, làm đến nỗi người sau mang khổ	400
34	Làm cho một người phải bán con	200
35	Làm cho một người bị đày	200
36	Không biết dạy con	200
37	Mưu thâm đoạt ruộng đất và gia sản của người	100

38	Thỏ chứa cò bạc, một sòng	100
39	Bán con gái nhà lành, làm cho ra hèn hạ	100
40	Giúp sức người làm dữ	100÷200
41	Không biết gì mà dám hủy kinh sách	100
42	Nghe lời vợ, xa anh em và thân tộc	100
43	Bày chuyện gạt người lấy của	100
44	Làm muộn một cái đơn trái lẽ	50÷100
-	Nếu người bị chết	1000
45	Biết người bị hàm oan, có thể cứu mà không cứu	50
46	Người mắc nạn, mình cứu được mà không cứu	50
47	Không biết khuyên dạy tôi-tớ	50
48	Ở độc (ác) với tôi-tớ	50
49	Y thế hiếp người	50
50	Thừa phép quan, mà ăn của người	50
51	Khinh dể mặt nhật, mặt nguyệt và các vì sao	50
52	Phơi đồ ướ-trọc	50
53	Làm cho một người bị đánh khảo	50
54	Làm lớn đánh oan một người	50
55	Chơi điếm, hoặc đàn ông dùng đàn ông mà làm việc phong tình, mỗi lần	50

56	Bệnh còn hò-nghi chưa chắc cội rễ mà thầy dám hốt thuốc cho làm	50
57	Đã có con trai, còn cưới vợ bé	30
58	Chưa đến ba mươi tuổi, mà cưới vợ bé	30
59	Xui người chài lưới, sẵn bả	30
60	Dùng thuốc độc mà thuốc cá tôm	30
61	Báo thù thái quá	30÷100
62	Gạt người lấy của	30
63	Đẻ cho đàn bà, con con gái đi cúng chùa và coi hát	30
64	Hát một thứ tuồng dâm ác (hoa nguyệt)	20
65	Cúng cơm giỗ chạp trễ ngày	20
66	Tuy người có tội mà đánh đập thái quá	20
67	Làm thịt trâu, thịt chó, mỗi mạng	20
68	Đánh bạc mỗi lần	20
69	Rình, giòm hành đàn-bà và con-gái	20
70	Ăn hà-lạm thuế nước	20
71	Ăn hối lộ	20
72	Giấu của xí được	20
73	Làm bạn với người dữ	
74	Mỗi ngày	10
75	Mỗi người	10
76	Tham vui buông lung, mỗi ngày	10

77	Còn giận dữ lán người, mỗi ngày	10
78	Khai (khui) thư của người	10
79	Nhà giàu bòn-sẻn, không bố thí, mỗi việc	5
80	Cho vay ăn lời nặng quá, mỗi lượng (1 đồng)	5
81	Cưng con quá lẽ (quá mức)	5
82	Khinh dẻ kẻ đói khó	5
83	Thất tín (sai lời hẹn) mỗi lần	5
84	Bỏ giấy (có) chữ một miếng	5
-	Bỏ dưới dơ	10
85	Làm hư một món đồ của người	5
86	Hủy hoại lúa gạo, hủy của Trời, mỗi lần	5
87	Sát sanh một mạng	5
-	Nếu không phải cúng tế	10
88	Phá đám người khác	5
89	Mượn đồ không trả	5
90	A dua, nịnh hót nhà giàu, kiêu và ỷ với người nghèo	5
91	Vô lễ: Không chào người, hoặc người chào mà không đáp lễ	5
92	Trước mặt nói phải sau lưng nói quấy	5
93	Giấu chùng mà hưởng lợi riêng	5

94	Khoe danh cho được tiếng khen	5
95	Tuy không phải tà dâm nhưng vợ chồng quá độ	5
96	Say rượu	5
97	Làm bạn với kẻ chẳng lành, mỗi lần	1
98	Gái trai ăn ngòi lợn lạo, không phân biệt	3
99	Đòi nợ gắt-gớm. Đòi đến nỗi người ta phải đợ con, bán đồ, thì tội càng nặng hơn nữa	3÷300
100	Giết chim cá, hay là loài côn trùng, một mạng	3
101	Học trò làm biếng bỏ học, mỗi ngày	3
102	Ăn xài thái quá, mỗi ngày	1
-	Nhà nghèo mà xài lớn, mỗi ngày	2
103	Dạy học trò không hết lòng, một ngày	3÷30
104	Tay không sạch mà đỡ sách (kinh)	3
105	Đồ có chữ mà bỏ nơi giường, nệm, chiếu	3
106	Nằm xem kinh sách, mỗi lần	1
107	Ở gát người ta (tranh phần hơn)	1
108	Cắm cổ loài cầm thú, mỗi ngày	1
-	Đến nó chết	10
109	Tin tưởng Quỷ, Thần, cúng đình chùa mà bất hiếu với cha mẹ, ông bà, cô bác, anh em, mỗi lần	30

110	Giúp việc cho người mà chẳng hết lòng	10
111	Đồ mượn của người mà không cung dưỡng	10
112	Trễ sự đem thư (thư) cho người	5
-	Đến nỗi hư việc người	10
113	Đi đại, tiểu, tắm, rửa, không tránh mặt nhật, mặt nguyệt, sao	3
114	Sãi, vãi, thầy pháp, bóng chàng địa lý, bói, thầy tướng gạt người mà lấy của, cứ 100 đồng điều	1
115	Làm cho ruột thịt xa nhau	1000

*****

LỜI VĂN NGĂN LÒNG DỤC CỦA ĐỨC-VĂN-XƯƠNG ĐẾ-QUÂN

Biển nghiệp mênh-mông, dữ đầu dọc chẳng
qua đều do sắc dục;

Cõi trần tán-loạn, dễ lụy mình duy có món
tà dâm.

Đáng anh-hùng, tài nhô núi, thế trùm đời,
mắc chuyện ấy mà bỏ mình mất nước.

Trang nho-sĩ, miệng nhiều râu, lòng găm
vóc, nhờn điều này mà hại tiết hư danh.

Vì ban đầu một sự tưởng đà sai:

Bèn gây đến trọn cả đời khó chuộc.

Sao đi nữ: Trao thói dâm bữa bữa hùng lên;

Bỏ thiên lý tằm tằm lụng xuống.

Lấy những nét đáng thương đáng xót, trở lại
làm đất kẻ mừng vui.

Chác những điều chúng giận chúng chê,
điềm nhiên vậy không hề biết thẹn.

Chạm khắc thơ từ lời dâm-dục;

Luận đàm mỹ sắc chuyện hung-hăng,

Ven lộ thấy nàng lịch-sự, dòm muốn rớt
tròng; trong rèm nom gái nõn-nà, thương hòng
đứt ruột.

Hoặc nàng trinh tiết, hoặc gái đức lành, nên
kính nên khen thì đã đáng; nữ bày mưu dụ-dỗ,
mà hại người cho không vẹn nét-na.

Như vợ tôi-tớ, như ả thị-tỳ, phải thương
phải xót mới rằng là; sao cậy thế bức dâm, mà
khiến nó trọn đời như tiết.

Có phải là: Đã khiến họ-hàng người ngậm
xấu;

Gây cho con cháu chúng mang như.

Đều cũng bởi: Lòng ngu, khí trọc, hiền
tránh, nịnh gần.

Há có hay:

Trời đất không dung, thần người rúng giận.

Hoặc vợ con trả nợ. Hoặc con cháu đền bù.

Những mỗ mả mấy người tuyệt tự;

Xưa là tay háo sắc cuồn đồ.

Những ông cha các ả thanh-lầu;

Gốc thiết bợn tham hoa lãng tử.

Mạng phải giàu thì lâu ngọc bộ bôi;

Phần ưng quý thì bản vàng tên nọc.

Tội phải đòn, roi, lưu, đày, chết chém;

Còn sống thì mang ngũ trọng hình.

Sa vào địa-ngục, ngục-quỉ, súc-sanh, đến
thác lại chịu tam đồ khổ.

Các điều ân-ái khi xưa, chùng đó rồi không
cả.

Những chuyện phong-lưu buổi nọ, lúc này
ở nơi mô?

Đến khi sau hối ngộ mà không theo;

Sao chẳng sớm liệu lo mà chớ phạm.

Kính khuyên bợn thanh niên giai-sĩ: (Trai
lịch còn thơ).

Cùng với hàng huỳnh quyễn danh lưu (ăn
học có danh).

Phải mở-mang mà giác-ngộ tấm lòng:

Đặng khai phá cho khỏi ngăn ma sắc.

Kìa mặt trắng phù-dung thớ-thớ, bắt quá thì
thịt bọc cốt khô kia;

Nọ má hồng trang-điểm xinh-xinh, thiết
giống giết người đao bén đó.

Dẫu thấy mặt gái nào tợ hoa tợ ngọc của ai:
Hằng gìn mình xem thể như chị như em ta
vậy.

Nếu ai chưa mắc đến chuyện này;
Phải ngừa trước đừng cho vấp cẳng.
Bằng người đã vướng rồi việc ấy;
Xin sớm mau mong-nả quày đầu.

Lại trông xây trở thông lưu, đáp-đổi cùng
nhau khuyên dạy. Ất là được: Chón chón thầy
trở về đường giác;

Người người đều qua khỏi bến mê.

Môi dũ dầu đã bỏ đã trừ;

Các tà mị bèn tiêu bèn tán.

Như vậy thì:

Linh-đài chẳng chúc buổi nơ.

Cả đời sang trọng, truyền ra lâu dài, vậy ru!

Vậy có thơ rằng:

Sinh tiền vốn thiết đẹp dường hoa,

Đến thác rồi ai thấy được mà?

Dầu có lịch-xinh thêm đánh bóng;

Cốt hài cũng phải thịt bao da.

Thốt-nốt: NGUYỄN-HÙNG-HOÀNH
TRỌNG-QUYỀN

Kính dịch

---

12 ĐIỀU CẤM PHÙ-HỰU ĐẾ-QUÂN

Ông Phù-Hựu Đế-Quân là ông Lữ-Đông-Tân, vâng chỉ Ngọc - Đế gián cơ khuyên đời, cấm 12 điều phạm tội với ông Táo:

1. Chửi rửa trước bếp, sẽ bị mọc mụn ghẻ trong miệng, lưỡi và ra máu mũi.

2. Gõ trên bếp, trên chảo, nồi, trách, trả, sẽ bị co rút tay chơn, sanh con ngỗ-nghịch,

3. Chạm củi dơ, vấy phân, hơi như-uế bay lên trời, sẽ bị ôn dịch.

4. Đốt xương thú, lông loài cầm, (gà, chim) hơi than khét bay lên, sẽ bị nhiều bệnh dữ.

5. Rửa chân gần bếp, sẽ bị sản nạn, hoặc là đi nhót và phong cùi

6. hong áo gần bếp, sẽ bị nuôi con không đặng.

7. Tắm gần bếp, sẽ bị tuyệt tự.

8. Dâm dục gần bếp, đời sau đầu thai làm trâu bị Trời đánh.

9. Đốt giấy chữ trong bếp, là khinh dễ Thánh-Hiền, sẽ bị đui mù.

10. Đạp đồ ăn dựa bếp, sẽ bị nghèo khổ, hành-khất.

11. Loài vật còn sống, mà nấu nướng trong bếp, sẽ bị tai họa.

12. Đánh lộn trước bếp, sẽ bị tàn gia bại sản.

Sách đạo-kinh nói

Về những đồ như uest dùng để gần bếp

Những loài vật, nhưt là trâu, chó, ếch, nhái, không nên nấu nướng trong bếp.

Đừng lấy nước sôi tưới ổ kiến.

Lông gà, xương thú, củi dơ, không nên đem vào bếp.

Dao và búa, đừng để trong bếp cách đêm.

Chôi dùng dựng dựa bếp.

Đừng hơ áo, quần, giày, tất trong bếp.

Đừng ngồi trên bếp, hoặc leo lên bếp, đập trên bếp, ngồi chồm-hồm trên bếp.

Các điều ấy phải giữ-gìn cho lắm. Có làm lỡ thì phải chữa. Nếu còn phạm nữa sẽ báo-ứng nhãn tiền. Phải nhớ mà giữ cho lắm.

Đời xưa thầy Thạch-Thiên-Cơ nói

Đàn-bà con gái có hiếu với cha mẹ, và cha mẹ chồng, cung kính chồng, siêng việc nữ-công, lo việc nấu ăn, dạy con cái, có nhân với tôi-tớ, ấy là tu phước lớn, sẽ đặng phước nhiều.

Nếu không được mấy điều ấy, dầu mỗi ngày đốt hương, thần phật cũng ghét. Lời ấy thiệt là chánh lý, hay lắm.

Lời-khuyên-đời của Ông Lữ-động-Tân

(10 điều có ích)

1. Làm lành bố thí, có ích với Thần.
2. Làm quan thanh-liêm, có ích với dân.
3. Một lòng thảo thuận, có ích song thân.
4. Xử việc công-bình, có ích hương lân.
5. Trọng nghĩa khinh của, có ích thân-bằng.
6. Vung phân tưới nước, có ích nông-tang.
7. Sửa cầu đắp lộ, có ích cho bộ-hành:
8. Không nghe lời vợ, có ích em anh.
9. Dạy cày, dạy học, có ích hậu sanh.
10. Không say, không thả, có ích cho mình.

ÔNG HỨA-CHƠN-QUÂN RẪN ĐỜI

(10 điều vô ích)

1. Lòng ở chẳng lành, địa-lý không ích.
  2. Chẳng thảo cha mẹ, thờ Thần không ích.
  3. Anh em chẳng hòa, kết bạn không ích.
  4. Ăn ở chẳng ngay, đọc sách không ích.
  5. Cao cách kiêu ngạo, học nhiều vô ích.
  6. Làm việc trái đời, thông-minh vô ích.
  7. Chẳng tiết tinh thần, uống thuốc vô ích.
  8. Thời vận còn suy, cầu may vô ích.
  9. Lấy của người ta, bố thí vô ích.
  10. Dâm loạn chơi ác, âm đức vô ích.
-

In tại nhà in XUA-NAY, NGUYỄN-HÁO-VĨNH

62-64, Boulevard Bonnard

Saigon – Năm 1925

Chú thích:

---

i Quan Thánh Đế Quân

Quan Thánh: vị Thánh họ Quan.

Quan Vũ (162 – 219), cũng được gọi là Quan Công , tự là Vân Trường, Trường Sinh, là một vị võ tướng thời kỳ cuối nhà Đông Hán và thời Tam Quốc ở Trung Quốc. Ngài là người đã góp công lớn vào việc thành lập nhà Thục, với Lưu Bị là vị hoàng đế đầu tiên. Ngài cũng là người đứng đầu trong số ngũ hổ tướng của nhà Thục, bao gồm: Quan Vũ, Trương Phi, Triệu Vân, Hoàng Trung và Mã Siêu.

Ngài giáng sinh vào ngày hai mươi bốn tháng sáu năm Diên Hi thứ ba đời Đông Hán, ở thôn Hạ Phùng, huyện Giải (sau thành châu Giải), quận Hà Đông, bộ Hiệu Úy của Trục Lệ (nay là thôn Thường Bình, làng Thường Bình, Vạn Thành). ([1])

Điểm đặc biệt hiếm thấy trong tín ngưỡng thờ đức Quan Thánh Đế Quân là Ngài được tôn vinh trong cả Tam Giáo (Nho, Phật, Đạo).

Nho giáo thì tôn xưng Ngài là một trong “Ngũ Văn Xương”, lại tôn là “Văn Vệ Thánh Đế”, hoặc “Sơn Tây Phu Tử”; có khi tôn là Á Thánh, Á Hiền. Dân gian Trung Quốc có câu nói: “Ở Sơn Đông có một người làm kinh Xuân Thu (chỉ Khổng Tử); Ở Sơn Tây có một người xem kinh Xuân Thu (chỉ Quan Thánh Đế)”. Có câu này là do thuở bình sinh, Ngài rất yêu kinh Xuân Thu, hễ khi nào rảnh rỗi là ngồi đọc.

Đạo giáo thì thờ Ngài như là một vị gần gũi với Ngọc Hoàng Thượng Đế, tôn xưng Ngài là “Dực Hán Thiên Tôn”, “Hiệp Thiên Đại Đế” hoặc “Vũ An Tôn Vương”.

Phật giáo thì lấy sự trung nghĩa của Ngài làm Hộ Pháp, lại có truyền thuyết Ngài đã từng hiển thánh ở núi Ngọc Tuyền, quy y nhà Phật. Do đó, tôn Ngài làm “Cái Thiên Cổ Phật” hoặc “Hộ Pháp Già Lam”.

“Tứ điển Nho Phật Đạo” giảng giải về đức Quan Thánh Đế Quân như sau:

“Ngài là vị Võ thánh nhân giáng thần trợ uy được cả Phật giáo và Đạo giáo phụng thờ. Sau khi mất, đầu được táng tại Lạc Dương, Hà Nam (khu lăng mộ Quan Âm), mình táng tại núi Ngọc Tuyền, Dương Dương, Hồ Bắc. Người đương thời cảm về đức nghĩa của Ngài, hàng năm thờ cúng rất chu đáo. Năm đầu Sùng Ninh (1102), Tống Huy Tông truy phong là “Trung Huệ Công”. Năm Tuyên Hòa 5 (1123) phong là “Nghĩa Dũng Vũ An Vương”. Năm Vạn Lịch 33 (1605) nhà Minh gia phong là “Tam giới Phục ma Đại đế Thần uy Viễn chấn Thiên tôn Quan thánh Đế quân”. Đến thời Thuận Trị nhà Thanh, lại ban sắc phong là “Trung nghĩa Thần vũ Linh hựu Nhân dũng Uy hiển Hộ quốc Bảo dân Tinh thành Tuy tĩnh Dực tán Tuyên đức Quan thánh Đại đế”.

Ngài trở thành vị Võ Thánh sánh ngang với Văn Thánh Khổng Tử. Tương truyền ngay từ thời nhà Tùy, Ngài đã trở thành một trong những vị thần hộ pháp của Phật giáo. Bấy giờ, ở núi Thiên Thai có một nhà sư muốn xây chùa, đang đêm ngủ mộng thấy một vị thần nhân tự xưng là Quan Vũ, nguyện làm đệ tử của Phật, hộ trì Phật pháp. Sau đó, nhà sư bẩm lên Tấn Vương Dương Quảng. Dương Quảng bèn phong Quan Vũ là Già lam thần. Thần tích liên quan đến Ngài trong Đạo giáo càng trở nên phổ biến hơn. Hán thiên sư thế gia nói rằng khi Thiên sư thế hệ 30 của Trương Kế Tiên dùng bùa trừ giao long ở Giải Châu thì Ngài là thiên tướng thủ hạ của thiên

---

sur. Có sách Đạo thư nói tiên thân của Ngài là con rồng già trong chằm núi Lôi Thủ, tôn là Quan Thánh Đế Quân, gọi tắt là Quan Đế.

Hậu thế có nhiều loại văn khuyển thiện thông tục, giả thác tên ngài như Quan Đế Giác Thế Chân Kinh, Quan Đế Minh Thánh Kinh, Giới sỹ tử văn, v.v... lưu truyền rất rộng”. (hết lời trích)

Là một trong những nhân vật lịch sử của Trung Quốc được biết đến nhiều nhất ở khu vực Đông Á, hình tượng của Ngài đã được tiểu thuyết hóa trong Tam Quốc diễn nghĩa của La Quán Trung và sau này được khắc họa trong các dạng hình nghệ thuật như kịch, chèo, tuồng, phim ảnh v.v với những chiến tích và phẩm chất đạo đức được đề cao cũng như được thần thánh hóa trong các câu chuyện dân gian, bắt đầu từ thời kỳ nhà Tùy (581-618). Ngài cũng được thờ cúng ở rất nhiều nơi, đặc biệt là ở Hồng Kông, với tượng mặt đỏ, râu dài, tay cầm cây Thanh Long đao, cưỡi ngựa xích thố, hoặc ngồi đọc kinh Xuân Thu. Tượng truyền thanh long đao của Ngài nặng 82 cân (khoảng 18 kg ngày nay). Dân gian coi Ngài như một biểu tượng của tính hào hiệp, trượng nghĩa. Cũng vì cảm khái trước lòng hào hiệp, trượng nghĩa của Ngài mà người đời sau có rất nhiều câu đối đề tặng ngài, trong đó có những đôi câu đối nổi tiếng như:

Chí tại Xuân Thu, công tại Hán

Trung đồng nhật nguyệt, nghĩa đồng thiên

Dịch nghĩa:

Lập chí ở Kinh Xuân Thu, lập công cho nhà Hán

Lòng trung tựa mặt trời, mặt trăng; nghĩa sánh với trời

Hoặc:

Xích diện bình xích tâm,
kỵ Xích thổ truy phong,
trì khu thời,
vô vong Xích đế
Thanh đăng quang thanh sử,
trượng thanh long yên nguyệt,
ấn vi xứ,
bất quý thanh thiên

Dịch nghĩa:

Mặt đỏ lòng son,
cưỡi Xích thổ như gió,
khi rong ruổi không quên vua Đỏ ([2])
Đèn xanh xem sử xanh,
nương thanh long yên nguyệt,
chôn ấn vi chẳng thẹn với trời xanh

Người xưa cũng có bài thơ tán dương Ngài như sau:

Phiên âm:

Tinh trung xung nhật nguyệt
Nghĩa khí quán càn khôn
Diện xích tâm vu xích
Tu trường nghĩa cánh trường

Dịch nghĩa:

Lòng trung như mặt trời, mặt trăng,

Nghĩa khí như trời đất.

Mặt đỏ, tâm cũng đỏ,

Râu dài, nghĩa cũng lớn

Tại ngôi miếu Quan Vương ở cửa Thiên Nhạc, núi Hoàng Long, huyện Thông Thành (Trung Quốc) có đôi câu đối:

Sinh Bò Châu, giúp Dục Châu, ngồi trấn Kinh Châu, tay đỏ dựng ngàn thu sự nghiệp;

Anh Huyền Đức, em Dục Đức, chẳng hàng Mạnh Đức, lòng son rung vạn thuở cương thường.

Nhiều đời vua Trung Quốc nối tiếp nhau gia phong cho Ngài từ tước “Hầu” lên đến vị “Thánh” như sau:

- Hán Hậu Chủ (năm 260) truy phong tên thụy của Quan Công là “Tráng Mậu Hầu”.
- Năm Tống Ninh thứ nhất (năm 1102) đời vua Huy Tông Bắc Tống phong làm “Trung Huệ Công”.
- Năm Tống Ninh thứ ba (năm 1104) đời vua Huy Tông Bắc Tống tấn phong làm “Tống Ninh Chân Quân”.
- Năm Đại Quan thứ hai (năm 1108) chúc phong làm “Vũ An Vương”.
- Năm Tuyên Hòa thứ năm (năm 1112) tái phong làm “Nghĩa Dũng Vũ An Dương”.
- Năm Kiến Viêm thứ hai (năm 1128) đời vua Cao Tông Nam Tống phong làm “Tráng Mậu Nghĩa Dũng Vũ An Vương”.

▪ Năm Thuần Hi thứ mười bốn (năm 1187) vua Hiếu Tông phong làm “Tráng Mậu Nghĩa Dũng Vũ An Anh Tế Vương”.

▪ Năm Thiên Lịch thứ nhất (năm 1328) đời vua Văn Tông nhà Nguyên phong làm “Hiển Linh Nghĩa Dũng Vũ An Anh Tế Vương”.

▪ Năm Hồng Vũ thứ hai mươi bảy đời vua Minh Thái Tổ Chu Nguyên Chương sắc lệnh cho xây dựng “Quan Công Miếu” ở Nam Kinh, và ra lệnh mọi người phải bái kính Ngài.

▪ Minh Hiến Tông sắc lệnh trùng tu Miếu Quan Công.

▪ Năm Vạn Lịch thứ mười (năm 1528) đời vua Thần Tông nhà Minh phong làm “Hiệp Thiên Hộ Quốc Trung Nghĩa Đế”. Sau ban sắc chỉ sửa đổi tên Miếu Thờ Quan Công ở châu Giải là “Anh Liệt Miếu”.

▪ Năm Vạn Lịch thứ bốn mươi hai (năm 1614) đời vua Thần Tông nhà Minh phong làm “Tam giới Phục ma Đại Đế Uy viễn chấn Thiên tôn Quan Thánh Đế Quân”. Lại ban sắc lệnh cho “dát vàng” y phục của tượng Ngài Quan Công ở miếu thờ kinh đô, phong Lục Tú Phù và Trương Thế Kiệt làm tả hữu Thừa Tướng cho Quan Thánh Đế Quân; Nguyên soái Nhạc Phi (đời Tống) và Uất Trì Cung (đời Đường) là Già Lam Hộ Pháp cho Ngài; lại phong cho phu nhân của Quan Công là “Cửu Linh Ý Đức Vũ Túc Anh Hoàng Hậu”; phong cho trưởng tử Quan Bình làm “Kiệt Trung Vương”, thứ tử Quan Hưng làm “Hiển Trung Vương”, Châu Thương (Xương) làm “Uy Linh Huệ Dũng Công”.

▪ Năm Thuận Trị thứ nhất (năm 1644) đời vua Thế Tổ nhà Thanh phong làm “Trung Nghĩa Thần Vũ Quan Thánh Đại Đế”.

▪ Năm Ung Chính thứ nhất đời Thanh gia phong làm “Linh Hựu”.

▪ Vua Khang Hi nhà Thanh phong làm “Phục Ma Đại Đế”.

▪ Năm 1703, đích thân vua Khang Hi nhà Thanh đến quê của Quan Công ở châu Giải để bái yết và đề biễn cho Miếu thờ Ngài.

▪ Năm Càn Long thứ 53 đời Thanh gia phong “Trung Nghĩa Thần Vũ Linh Hựu Quan Thánh Đại Đế”.

▪ Năm Ung Chính thứ ba (năm 1725) vua Thế Tông nhà Thanh truy phong tăng tổ của Quan Công, ông cố là “Quang Thiệu Công”, ông nội là “Dụ Xương Công”, còn cha là “Thành Trung Công”.

▪ Trải qua các đời vua Nhân Tông, Cao Tông, Tuyên Tông, Văn Tông nhà Thanh cũng đều có gia phong và đề biễn ở Miếu thờ Ngài:

Năm Đạo Quang thứ tám, gia phong hai chữ “Uy Hiển”,

Năm Hàm Phong thứ nhất, tái gia phong hai chữ “Tinh Thành”,

Tuyên Hựu phong hai chữ “Tuy Tĩnh” và ban cho tám biễn đề “Vạn Thế Nhân Cực”,

Đồng Trị gia phong hai chữ “Dực Tán”,

Quang Tự gia phong hai chữ “Tuyên Đức”.

Đời Thuận Trị được sắc phong danh hiệu dài tới 26 chữ là:

“TRUNG NGHĨA THẦN VŨ LINH HỰU NHÂN DŨNG
UY HIỂN HỘ QUỐC BẢO DÂN TINH THÀNH TUY TĨNH
DỰC TÁN TUYÊN ĐỨC QUAN THÁNH ĐẠI ĐẾ”.

Nhà vua lại sắc lệnh cho cả nước đều xây Miếu Thờ Quan Thánh Đế Quân, xuân thu nhị kỳ phải chí thành cúng tế.

([1]) Có nhiều thông tin khác nhau về ngày sinh, ngày mất của Quan Thánh Đế. Tham khảo mục Các ngày lễ trọng của các vị được phụng thờ tại đền Thượng – Phần Một của sách này.

([2]) Chỉ nhà Hán, vì nhà Hán ứng với vận hỏa.

ⁱⁱ Lữ Động Tân 呂洞賓 (là một nhân vật lịch sử và là một vị thần trong số Bát Tiên, được tôn kính trong lịch sử văn hóa Trung Hoa.)

Lữ Động Tân, con của Thứ Sử Hải Châu, sanh ngày 14 tháng 4. Khi bà mẹ mới sanh Ông thì trong phòng mùi hương thơm phức, có hạc trắng bay vào phòng rồi biến mất. Ấy là Huê Dương Chơn Nhơn đầu thai xuống trần làm Lữ Động Tân.

Lữ Động Tân lớn lên, mắt phụng mày ngài, tay dài, cổ cao, mũi thẳng, xương gò má cao, chơn mày bên tả có nốt ruồi, dưới bàn chơn có chỉ như lưng qui, mình cao 8 thước 2, tánh ưa bịt khăn huê dương (bao đánh xanh), mặc áo đạo sĩ.

Khi ấy có thầy coi tướng Mãn Tổ đến coi đoán rằng: “Người trẻ này tướng khác phàm tục, sau gặp chữ Lư thì đắc thời, gặp chữ Chung thì thành đạo.”

Mọi người trong nhà đều nghe nhưng không hiểu gì.

Năm 20 tuổi, Lữ Động Tân xưng hiệu là Thuần Dương, nên gọi là Lữ Thuần Dương, đi thi đỗ Tú Tài, tiếp theo đỗ luôn Cử Nhân, nhưng khi thi Tiến Sĩ thì rớt. Khi đến núi Lư sơn, gặp Huỳnh Long Chơn Nhơn dạy cho phép tu luyện và tặng cho một thanh gươm chém được yêu quái.

Ngày kia, Lữ Đồng Tân đến chợ Trường An, huyện Hàm Đan, vào quán rượu, gặp một đạo sĩ mặc áo trắng đang đề thơ trên vách ba bài thi như sau:

Ngồi đứng hăng mang rượu một bầu,
Chẳng cho cặp mắt thấy Hoàng Châu.
Đạo chơi ít kẻ tường tên họ,
Trên thế thanh nhàn muốn được đâu?

Thần Tiên tìm bạn khó không nài,
Có phúc theo ta dễ mấy ai?
Đông Hải rõ ràng nhiều động đá,
Ít người được thấy núi Bồng Lai.

Đạo chơi theo thuở, ở theo thời,
Danh lợi làm chi mắc nợ đời.
Nằm nghĩ co tay hăng đếm mãi,
Mấy ai ao ước được như lời.

Lữ Đồng Tân thấy đạo sĩ cốt cách Thần Tiên, đề thơ thanh thoát thì cảm phục lắm, liền đến làm quen, chấp tay chào hỏi và xin Đạo sĩ cho biết họ tên. Đạo sĩ mời ngồi, rồi nói rằng:

– Ông hãy làm một bài thơ cho ta biết ý trước đã.

Lữ Đồng Tân liền đọc:

Cân đai ràng buộc ý không màng,
Áo vải coi ra rất nhẹ ì nhàng.

Danh lợi cuộc đời chưa phải nguyện,
Làm tôi Thượng Đế mới nên trang.

Đạo sĩ nói:

– Ta là Chung Ly Vân Phòng, tu ở núi Triều Hạc, Ông có muốn đi chơi với ta không?

Đồng Tân có vẻ lưỡng lự. Vân Phòng biết họ Lữ còn muốn đi thi Tiến Sĩ để trở danh với đời, nên ý còn dửng dưng.

Vân Phòng muốn độ Lữ Đồng Tân nên ngồi nấu một nồi huỳnh lương, tức là nồi bấp vàng. Trong lúc chờ cho nồi bấp chín, Vân Phòng đưa cho Lữ Đồng Tân một cái gói, bảo nằm xuống nghỉ, còn mình thì tiếp tục chụm củi đun nồi bấp.

Đồng Tân nằm xuống, kê đầu lên gói, giây lát chiêm bao thấy mình vác lều chõng đi thi, ngang qua nhà giàu nọ, gặp người con gái rất đẹp thì ước lời. Nàng nói rằng: Nếu chàng thi đậu Trạng Nguyên thì thiếp nguyện nâng khăn sửa trật.

Lữ Đồng Tân vào khoa thi đỗ Trạng, về cưới nàng ấy, sau lại cưới thêm hầu thiếp, được vua bổ làm quan Giám Nghi, lần lần thăng lên. Sau 40 năm được vua phong tới chức Thừa Tướng, con cái đông đảo, sui gia cũng bực quan lớn, lại có cháu nội cháu ngoại. Thật là vinh sang phú quý tột bực.

Chẳng may, sau đó bị gian thần hãm hại, vu oan giá họa, vua tin lời, bắt tội, truyền tịch thân gia sản, đày qua núi Lãnh Biển, cực khổ vô cùng. Kế giựt mình thức dậy.

Vân Phòng ngồi kể bên cười lớn, ngâm câu thơ:

Nồi bấp hãy còn ngồi,
Chiêm bao đã thấy cháu.

Lữ Đồng Tân lấy làm lạ hỏi rằng:

– Thầy biết sự chiêm bao của tôi sao?

– Chiêm bao 50 năm, công việc cả muôn, thiệt không đầy một lát, đặng chẳng khá mừng, mất không nên thảm, hết vinh tới nhục là lẽ thường. (Do sự tích này mà người ta nói: Giác Huỳnh lương, Giác kê vàng, Giác Hàm Đan, là để chỉ giác mộng của Lữ Đồng Tân, xem vinh hoa phú quý là phù du mộng ảo).

Đồng Tân nghe Vân Phòng nói vậy, liền tỉnh ngộ, ngẫm nghĩ thấy chán ngán cuộc đời, cầu xin Vân Phòng truyền đạo.

Vân Phòng nói:

– Việc nhà hãy chưa an, đời sau tu cũng không muộn.

Nói rồi liền bỏ đi. Lữ Đồng Tân trở về nhà, bỏ việc công danh, lo tu tâm dưỡng tánh. Trong thời gian đó, Chung Ly Vân Phòng lần lượt bày ra 10 điều để thử tâm chí của Lữ Đồng Tân. Vân Phòng rất hài lòng về người đệ tử này, nói:

– Ta đã thử 10 điều, khen ngươi bền chí, đáng được truyền đạo trường sanh. Song ngươi chưa có công quả bao nhiêu, nên ta rước gấp chưa được. Nay ta dạy ngươi phép chỉ đá hóa vàng, ngươi cứ đời cho có công quả, rồi ta sẽ rước ngươi về Thượng giới.

Lữ Đồng Tân thưa rằng:

– Vàng ấy chừng bao lâu mới phai?

– Cách 3000 năm mới trở.

Lữ Đồng Tân châu mày thưa rằng:

– Như vậy thì cứ người nghèo bây giờ mà lại làm hại những kẻ 3000 năm sau nhiều lắm, thiệt tôi chẳng nỡ.

Vân Phòng khen:

– Lòng người nhọn đức 10 phần, truyền đạo bây giờ cũng đặng.

Nói rồi dắt Lữ Đồng Tân về núi Triều Hạc, và sau đó truyền hết các phép tu luyện cho Lữ.

Một ngày nọ, Vân Phòng gọi Lữ Đồng Tân nói:

– Ta sắp lên châu Thượng Đế, sẽ tâu xin đem tên người vào sổ Tiên. Cách 10 năm nữa, đến gặp ta tại Động Đình Hồ.

Xảy có một vị Tiên cõi hạ bay đến nói:

– Có chiếu chỉ của Đức Thượng Đế phong Vân Phòng làm chức Kim Khuyết Thượng Tiên. Hãy mau lên lãnh sắc.

Vân Phòng liền từ giả Lữ Đồng Tân rồi bay lên mây. Lữ Đồng Tân vẫn ở núi Triều Hạc để tu và lập công quả.

Ngày nọ, Lữ Đồng Tân đến sông Giang Hoài, được biết có một con giao thành tinh, phá hại dân chúng. Đã có nhiều đạo sĩ đến trị nó không nổi. Lữ Đồng Tân biết mình có gươm phép của Huỳnh Long Chơn Nhơn ban cho, chắc trừ nó đặng, nên nói với quan Phủ để mình lãnh cho.

Nói rồi, rút gươm phép ra, miệng niệm Thần chú, phóng gươm xuống sông Giang Hoài, giây phút thấy nước sông nổi sóng, máu tươi vọt lên thắm đỏ dòng sông, con giao long bị chém đứt họng nổi lên. Gươm linh này chém xong lại trở vô vỏ. Quan Phủ rất mừng, tặng cho Lữ vàng bạc để đền ơn, nhưng họ Lữ không nhận.

Lữ Đồng Tân đi qua Châu Nhạc Dương, bỏ thí thuốc chữa bệnh, và tìm người lành độ dẫn tu hành. Kế tới ngày hẹn với Chung Ly, Lữ Đồng Tân sắp đặt để đi đến Động Đình Hồ đón Vân Phòng và cùng Vân Phòng đi độ Hàn Tương Tử.